

Green Cities - Revision

1 – 3. december 2009

Kolding Kommune

Revisor: Marianne Truelshøj, Ledende revisor

Revisionens formål: At evaluere kommunens indsats i forhold til "Green Cities" mål om fremdrift år for år.

Underskrift:

INDHOLDSFORTEGNELSE

1.	KONKLUSION MED HOVEDPUNKTERNE FRA REVISIONEN	3
1.1	Generelt	3
1.2	Specifikt	3
1.3	Opfyldelsesgraden af de opsatte mål	5
2.	STATUS OG BEMÆRKNINGER FOR DE REVIDEREDE MÅL.....	6
2.1	Vandforbrug	6
2.2	Økologiske principper.....	8
2.3	Anvendelse af pesticider	9
2.4	Sundhedsskadelige stoffer	11
2.5	CO ₂ udslip	13
2.6	Biologisk mangfoldighed	16
2.7	Økologiske fødevarer.....	18
2.8	Støj i boliger	20
2.9	Indkøbspolitik	22
2.10	De 13 miljøbelastende.....	24
2.11	Deponering	26
2.12	Bæredygtige retningslinier.....	28
2.13	Miljøcertificering	29
2.14	Borgerrettede aktiviteter	30
2.15	Samarbejde med erhvervslivet.....	32
2.16	Bæredygtighed i alle politikker.....	34
3.	Anvendt revisionsmetode	36
4.	REFERENCER	36
5.	OVERSIGT OVER MODTAGET DOKUMENTATION.....	36
6.	INTERVIEWLISTE.....	37

1. KONKLUSION MED HOVEDPUNKTERNE FRA REVISIONEN

1.1 GENERELT

Vurderingsmetode:

Aktiviteter og resultater, præsenteret og revideret ved denne revision 2009, er baseret på "perioden" fra sidste revision i 2007 og frem til nu.

I præsentationen af revisionsresultat, er status 2008 derfor sat lig status 2009.

Dette er vurderet at være det mest retvisende billede på det foreliggende grundlag.

Hvis målet ikke direkte er angivet som en procentdel, er følgende procentsats anvendt for graden af opfyldelse:

Ikke sat i gang	0 %
Startfasen	5 %
Opfyldt i mindre grad	25 %
Opfyldt i middel grad	50 %
Opfyldt i større grad	75 %
Fuld opfyldelse	100 %

Hvis et mål ikke har kunnet verificeres fuldt ud, er procentsatsen sat til 0 med angivelse af grunden til manglen.

1.2 SPECIFIKT

Denne revision har udelukkende haft til formål at fokusere på målopfyldelse og fremdrift i forhold til de 16 Green Cites mål.

Revisionen viste at der pågår en lang række initiativer og aktiviteter i forskelligt omfang og i forskellige faser i forhold til hvert af de 16 mål.

I rapporten er der blot nævnt eksempler, hvorfor rapporten ikke er fuldt dækkende for alle de aktiviteter og initiativer, der har været

Det var dog i flere tilfælde ikke fuldt muligt at få et klart overblik over alle de forskellige initiativer og aktiviteter, der skal danne grundlag for vurdering af målopfyldelse samt evaluering af fremdrift.

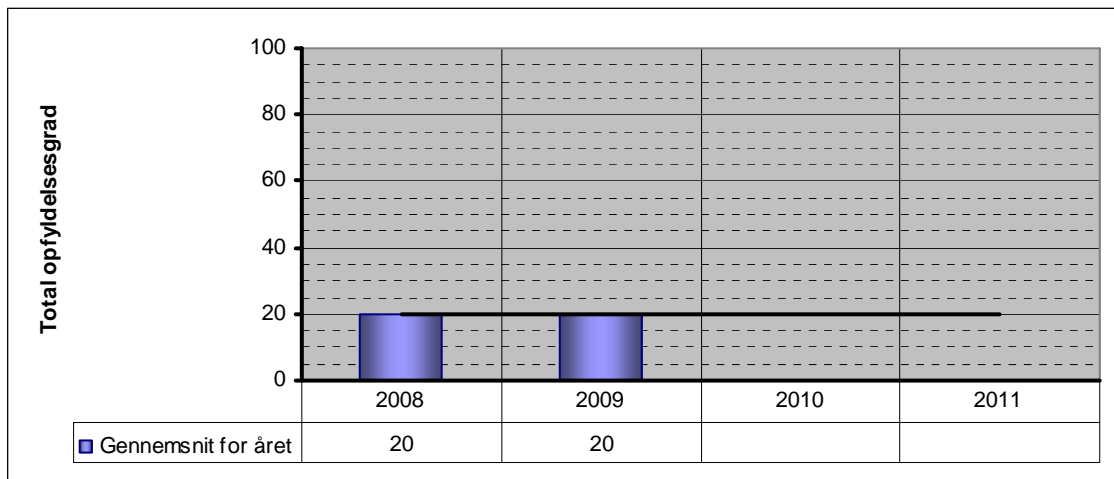
Det kan derfor anbefales til næste revision, at sikre et mere samlet overblik i forhold til tillægsoplysninger og visse hovedoplysninger.

Indsamling, systematisering og kvalitetssikring af data bør være i fokus for at sikre det bedst mulige – og retvisende revisionsgrundlag.

Det er derfor en klar forventning, at Kolding Kommune reelt er længere fremme i forhold til mål opfyldelse og fremdrift for de 16 mål, end de resultater, der præsenteres i denne rapport giver indtryk af.

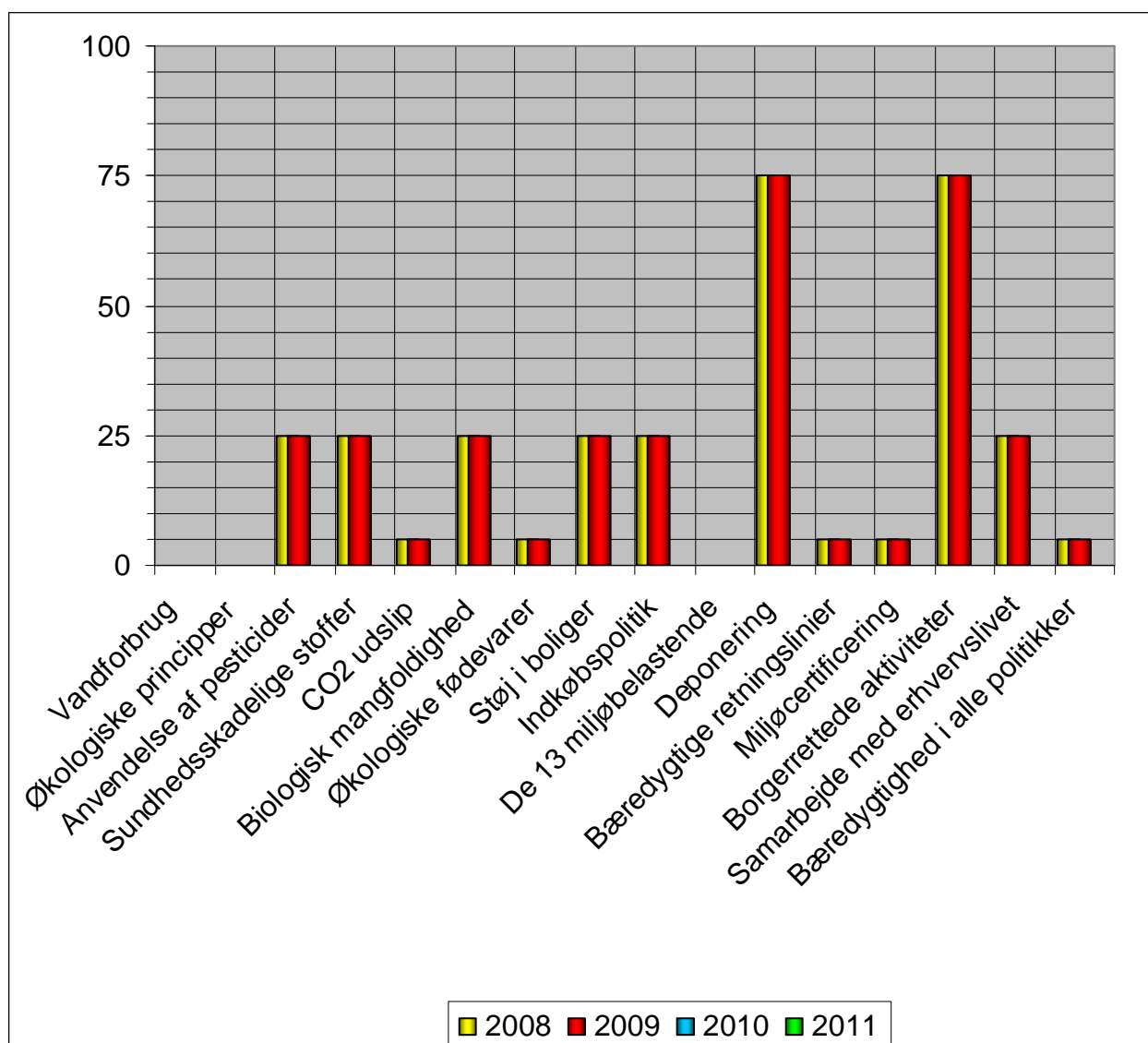
Med fokus på kvalitetssikring af data, forventes dette forhold klart afspejlet ved næste revision.

Kommunens total opfyldelsesgrad (indsats) for året i forhold til "Green Cities" mål.

1.3 OPFYLDELSESGRADEN AF DE OPSATTE MÅL

På baggrund af den udførte revision, og en efterfølgende analyse af resultaterne af de opnåede konkrete mål, er vurderingen af opfyldelsesgraden på de enkelte emner følgende:

2. STATUS OG BEMÆRKNINGER FOR DE REVIDEREDE MÅL

2.1 VANDFORBRUG	
MÅL	Vi vil inden 2012 reducere vores vandforbrug i husholdninger til maksimalt 100 liter pr. indbygger pr. døgn.
INDIKATOR	Vandforbrug pr. indbygger pr. døgn i private husholdninger
STATUS	<p>HOVEDOPLYSNINGER:</p> <p>Vandforbruget pr. døgn pr. indbygger oplyst til 120 ltr. fra TRE-FOR. Der foreligger ingen dokumentation for opgørelsesmetoden.</p> <p>Se under bemærkninger</p> <p>TILLÆGSOPLYSNINGER:</p> <p>Kolding Kommune har ikke gennemført sparekampagner, hvorfor der heller ikke har været inddraget borgere, boligafdelinger, virksomheder m.v. i arbejdet med vandbesparelser.</p> <p>Se under bemærkninger.</p>
STATUS TIDSPUNKT	1. december 2009
REVISIONS-METODE	<p>Gennemgang af:</p> <ul style="list-style-type: none"> – opgørelsen af: <ul style="list-style-type: none"> ○ Indbyggertallet ○ Vandforbruget med de vedtagne undtagelser – Kampagner.
BEMÆRKNING	<p>Grundvandsressourcer er ikke et problem i Kolding Kommune. Fokus har derfor ikke været rettet mod vandbesparelser, men rettet mod tiltag, der kan beskytte grundvandsressourcerne.</p> <p>Handlingsplan for målopfyldelse er under udarbejdelse og er endnu ikke vedtaget.</p> <p>Dette forventes at finde sted i forbindelse med vedtagelse af den nye Agenda</p>

	21 Strategi i starten af 2010 <i>Da opgørelsen ikke kunne revideres i forhold til de vedtagne revisionsmetoder for Green City målet, er vurderingen ”Ikke sat i gang”.</i>
VURDERING	Ikke sat i gang.

2.2 ØKOLOGISKE PRINCIPPER	
MÅL	Vi vil dyrke og drive kommunale landbrugsarealer efter økologiske principper.
INDIKATOR	<ol style="list-style-type: none"> 1. Andel af kommunalt drevne og bortforpagtede landbrugsjord, der dyrkes efter økologiske principper. 2. Planer for indførelse af økologisk dyrkning
STATUS	<p>HOVEDOPLYSNINGER: Der er ikke gennemført en kortlægning. Andelen af kommunale landbrugsarealer, der drives efter økologisk principper, kendes derfor ikke pt. Se under bemærkninger</p> <p>TILLÆGSOPLYSNINGER: Der har ikke været planlagt og gennemført aktiviteter til at fremme drift efter økologiske principper. Forpagtningsaftaler indeholder krav om, at arealerne skal dyrkes uden brug af pesticider. Se under bemærkninger</p>
STATUS TIDSPUNKT	1. december 2009
REVISIONS- METODE	Gennemgang af: – Forpagtningsaftaler
BEMÆRKNING	Handlingsplan for målopfyldelse er under udarbejdelse og er endnu ikke vedtaget. Dette forventes at finde sted i forbindelse med vedtagelse af den nye Agenda 21 Strategi i starten af 2010
VURDERING	Ikke sat i gang

2.3 ANVENDELSE AF PESTICIDER	
MÅL	Vi vil ikke anvende pesticider på kommunale arealer, og vi vil gøre en målrettet indsats for, at borgere og virksomheder og landbrug ikke bruger pesticider.
INDIKATOR	<ol style="list-style-type: none"> 1. Mængden af pesticider som kommunen anvender pr. arealenhed. 2. Kampagner i forhold til borgere og virksomheder.
STATUS	<p>HOVEDOPLYSNINGER:</p> <p>Kolding Kommune besluttede i 1999 at afvikle brugen af pesticider på kommunale arealer. Udfasning skulle ske i årene frem til 2003.</p> <p>I henhold til skønnet opgørelse over pesticidforbrug i Kolding Kommune, anvendes ca. 5 liter Round Up til bekæmpelsesmiddel til bjørneklo på Seest Losseplads og 0,5 liter Round Up til ukrudtsbekæmpelse på stendepot i Vamdrup.</p> <p>Der er ikke opgjort i forhold til fortyndingsgrad eller mængden af aktivt stof.</p> <p>I forpagtningsaftaler er specificeret, at der ikke må anvendes pesticider.</p> <p>Se under bemærkninger.</p> <p>TILLÆGSOPLYSNINGER:</p> <p>Der er ikke fremlagt nogen forventet dato for et "nul-forbrug" i Kolding Kommune.</p> <p>Afviklingsplanen tilbage fra 1999, dækkede alene kommunen som virksomhed. Der er pt. ikke planlagt og gennemført aktiviteter og kampagner rettet mod virksomheder og borgere.</p>
STATUS TIDSPUNKT	Oktober 2009
REVISIONS METODE	<p>Gennemgang af:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Anvendelse af pesticider. – Tillægsspørgsmål angående kampagner.

BEMÆRKNING	<p>Det kan anbefales at undersøge forbruget af pesticider nærmere. Dette gælder såvel overholdelse af krav i forpagtningsaftaler som brug af pesticider på kommunale arealer. Beslutning om udfasning blev truffet i den gamle Kolding Kommune, men hvordan med kommunale arealer i Kolding Kommune efter kommunesammenlægningen i 2007. Status og overblik udestår.</p> <p>Det kan endvidere anbefales at krav om udfasning af pesticider også udbredes til at omfatte selskaber hvor kommunen er medejer, - eksempelvis TAS og Sydtrafik mv.</p> <p>Handlingsplan for målopfyldelse er under udarbejdelse og er endnu ikke vedtaget. Dette forventes at finde sted i forbindelse med vedtagelse af den nye Agenda 21 Strategi i starten af 2010</p>
VURDERING	Opfyldt i mindre grad

2.4 SUNDHEDSSKADELIGE STOFFER	
MÅL	Vi vil reducere udslippet af sundhedsskadelige stoffer til luften, og vil overholde grænseværdierne for NO2 og partikler senest 2015.
INDIKATOR	<ul style="list-style-type: none"> - DMU's overvågning af luftforurening - Henvendelse fra miljøstyrelsen om forringet luft - Tiltag planlagt
STATUS	<p>HOVEDOPLYSNINGER:</p> <p>Kommunen har ikke modtaget henvendelse fra Miljøstyrelsen om forringet luftkvalitet og der er ikke foretaget målinger af NO2 og partikler.</p> <p>I Kolding Kommune ønsker man at sætte fokus på fremme af cyklisme. Følgende projekter har opnået midler til at gennemføre kampagner:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kolding Cykelby (1,9 mil kr.) - Projekt Dansk - Tyske cykelbyer (61.000 euro) <p>Tilsagn om midler er opnået i slutningen af 2009 og projekterne er ikke startet op endnu.</p> <p>Kolding Kommune har udarbejdet Transportplan 2010 – 2021 af juni 2009. Denne er dog ikke sendt i høring og vedtaget endnu.</p> <p>Der er gennemført Skolevejsanalyse, 19. februar 2009. 10 projekter er gennemført, men ses ikke dokumenteret.</p> <p>Tomgangsregulativ trådte i kraft august 2007.</p> <p>TILLÆGSOPLYSNINGER:</p> <p>Kolding Kommune har sammen med de øvrige kommuner i det østjyske bybånd, rettet henvendelse til miljøministeren for at indføre miljøzoner i de østjyske byer. Henvendelsen er modtaget positivt af Miljøministeren, der vil se på sagen, men intet er pt. afklaret.</p> <p>Samarbejde med erhvervslivet om reduktion af sundhedsskadelige stoffer gennemføres igennem Green Network.</p> <p>Brændeovnskampagne – vandrekampagne fra miljøstyrelsen, blev gennemført i januar 2008.</p> <p>Der har i forbindelse med tilsyn på små og mellemstore virksomheder i 2009 været sat fokus på bortskaffelse af affaldstræ fra tømrer- og snedkervirksomheder, - så det ikke ender i private brændeovne.</p>

	<p>I Kolding Kommuner er der nu åbnet op for benyttelse af modulvogntog ved tilkørsel til Kolding havn</p> <p>Håndtering af alle kommunens person og varebiler er outsourcet til LeasePlan. Bilpolitik udstikker retningslinjerne for anskaffelse af nye person- og varebiler gennem LeasePlan. Der blev fremlagt en oversigt fra 2009 over biler leveret gennem LeasePlan. Oversigten giver dog ikke noget billede af fremdrift/ændring.</p> <p>Kommissorium for transportgruppen under Green Network. Her ses aktiviteter til reduktion af transportsektorens miljøpåvirkninger bl.a. udmøntet i et konkret mål om at 5 nye vognmænd pr. år skal med i Green Network og udarbejde miljøredegørelser.</p>
STATUS TIDSPUNKT	2. december 2009
REVISIONS METODE	<p>Gennemgang af:</p> <ul style="list-style-type: none"> - DMU's overvågning af luftforurening - Henvendelse fra miljøstyrelsen om forringet luft - Tiltag planlagt
BEMÆRKNING	<p>Handlingsplan for målopfyldelse er under udarbejdelse og er endnu ikke vedtaget. Dette forventes at finde sted i forbindelse med vedtagelse af den nye Agenda 21 Strategi i starten af 2010</p> <p>Det kan anbefales til næste revision at synliggøre opnåede resultater. Eksempelvis i forhold til kommunens bilpark gennem LeasePlan. Opgørelse af status for 2009 sat op mod 2010 i forhold til euro norm, påmontering af partikel-filter mv.</p>
VURDERING	<p>Opfyldt i mindre grad</p> <p><i>Da der ikke er modtaget henvendelse fra Miljøstyrelsen baseret på DMU's overvågning af luftkvaliteten, er der som udgangspunkt antaget at grænseværdier er overholdt. Dette er dog behæftet med en "del usikkerhed", idet der ikke er målestationer i nærheden af Kolding.</i></p> <p><i>I forbindelse med vedtagelse og igangsætning af handlingsplan for målopfyldelse, forventes et bedre vurderingsgrundlag ved næste revision 2010.</i></p>

2.5 CO₂ UDSLIP

MÅL

Vi vil inden 2015 reducere udslippet af CO₂ med 25% i forhold til 2006.

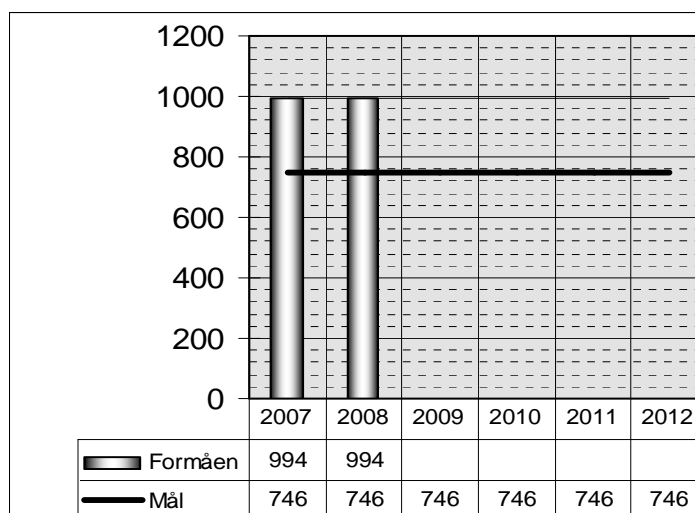
INDIKATOR

CO₂ udslippet beregnet ud fra KL's model.

STATUS

HOVEDOPLYSNINGER:

CO₂ UDSLIPPET I 1000 TONS

I henhold til KL's CO₂ beregner, var CO₂ udslippet i 2007 på 993.793 tons. Der blev ikke lavet en CO₂ beregning på Kolding Kommune som geografisk enhed i 2006, hvorfor der ikke kan påvises en reduktion fra 2006 til 2007.

Det er besluttet at der hvert 2. år, gennemføres en fornyet CO₂ beregning. Der skal således i 2009 gennemføres en fornyet beregning. Denne foreligger ikke pt.

TILLÆGSOPLYSNINGER:

Kolding Kommune er udnævnt til "Energiby" og har således fået politisk anerkendelse for sit engagement og initiativer på klima- og energiområdet

Kolding Kommune har udarbejdet Energi Kolding 2007 – 2021. Her er udpeget 5 indsatsområder (transport, byggeri, erhverv, kommunen og borgere). For hvert indsatsområde, er der fastsat konkrete projekter.

Plan – og Miljøudvalget har besluttet, at der som udgangspunkt stilles krav om mindste energiklasse 1 for al ny bebyggelse.

I Koldings varmplan 2001, indgår miljøbelastning og vedvarende energi som

vigtige principper. Varmeplanen forventes opdateret til en strategisk energiplan

Der været gennemført "sluk lyset - kampagne" i Kolding by og kampagne for at slukke for computeren i kommunens forvaltninger.

Kolding Kommune deltager i projektet "Smart SPP – innovation gennem bæredygtige indkøb". Et 3 årigt projekt under EU.

Kolding Kommune har i projektet valgt at sætte fokus på belysning. Projektet foregår i samarbejde med Dansk Lyscenter (brancheforening)

Energiprojekt rettet mod 50 svinebesætninger vedr. energikortlægning i samarbejde med EnergiMidt, er sat i gang. Se endvidere mål 15.

Af særlige aftaler der forpligter Kolding Kommune til reduktion i CO2 udledning, kan bl.a. nævnes

- Kurveknækrafttale med elsparefonden
- Klimakommune (aftale med Danmarks Naturfredningsforening)
- Covenant of Mayers (Kolding Kommune deltager sammen med øvrige kommuner i trekantområdet)

Kolding Kommune er endvidere med i

- ICLEI (international bæredygtighedsorganisation for lokale myndigheder)
- KL's klimafølgegruppe

Som en del af Koldings Klimakamp, der løb af staben i ugerne 38-43 i 2009, blev der sat fokus på klima på flere fronter, bl.a.

- Innovationsfestival for handelsskole studerende IBC/IBA.
- Samarbejde mellem klimasekretariatet og designskolen. Oplæg fra klimasekretariatet (idé-katalog) præsenteret for studerende. Forhåbningen er, at dette vil resultere i konkrete afslutningsprojekter
- SMS konkurrence – idé'er til hvordan CO2 udslippet kan reduceres i kommunen

Retningslinjer for bæredygtighed i planlægning, anlæg, byggeri og drift er under udarbejdelse.

Revisionsnummer: 1-2009

Projektnummer: 010967

Dato: 2009-12-16

STATUS TIDSPUNKT	2. december 2009
REVISIONS METODE	Gennemgang af: <ul style="list-style-type: none"> – Opgørelsen af CO₂ – Dokumentation for status af tillægsoplysninger
BEMÆRKNING	Handlingsplan for målopfyldelse er under udarbejdelse og er endnu ikke vedtaget. Dette forventes at finde sted i forbindelse med vedtagelse af den nye Agenda 21 Strategi i starten af 2010
VURDERING	Startfasen. <i>Vurdering baseres alene på reduktion af CO₂ udslippet i forhold til 2006 (her sat lig 2007, idet der ikke foreligger måling for 2006). Vurderingen er således ikke udtryk for Kommunens engagement og aktivitetsniveau i forhold til at reducere udledningen af CO₂.</i>

2.6 BIOLOGISK MANGFOLDIGHED	
MÅL	Vi vil inden 2010 stoppe tabet af biologisk mangfoldighed, og vi vil frem mod 2015 øge antallet af prioriterede arter.
INDIKATOR	<ol style="list-style-type: none"> 1. Antallet af prioriterede arter 2. En stigning i: <ol style="list-style-type: none"> a. Ha genetablerede vådområder b. Ha plejede naturarealer c. Km genåbnet vandløb 3. Andre aktiviteter til fremme af naturgenopretning
STATUS	<p>HOVEDOPLYSNINGER:</p> <p>Der er udarbejdet et oplæg af den 31.07.2009 med forslag til liste over prioriterede arter. Oplægget er ikke udmøntet i en endelig vedtaget liste.</p> <p>Der ses udarbejdet en målemetode til dokumentation af naturens tilstand og udvikling.</p> <p>Der er ikke sket en stigning i antal prioriterede arter.</p> <p>Fremgang af kommunens naturforvaltningsindsats ses i bl.a. i:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Indgåede aftaler med lodsejere om etablering af ca. 80 ha vådområder langs Kolding Å og Vester Nebel Å samt ca. 20 ha vådområde nær Åkær Å – Fri passage skabt til 40 km. højt målsatte vandløb i Vester Nebel Å og 15 km højt målsatte vandløb i Seest Mølleå <p>Indsats for overvågning af prioriterede arter ses bl.a. i</p> <ul style="list-style-type: none"> – Overvågning af løvfrø i Kolding Kommune 2009 – Notat om løg-frø i vandhul mellem Vamdrup og Drenderup – Aftale med Kolding Rovfuglegruppe om lokalisering og optælling af Rød Glente <p>Naturkvalitetsplan for Kolding Kommune er under udarbejdelse.</p> <p>TILLÆGSOPLYSNINGER:</p> <p>Der er indgået aftaler med lodsejere om pleje af arealer ved græsning, Åben Ådal – græsningsprojekt, 15 lodsejere</p> <p>Der ses udarbejdet retningslinjer for skånsom vedligeholdelse af vandløb</p> <p>Der ses flere projekter, der har forbedret de fysiske forhold i vandløbene, herunder frilægning af øvre rørlagt strækning i Bastrup Bæk</p> <p>Grønne korridorer – økologiske forbindelsesområder, er identificeret i fælles</p>

	<p>kommuneplan for Trekantsområdet 2009 - 2021, men planen er endnu ikke vedtaget</p> <p>I forbindelse med nye lokalplaner, skal der foretages miljøvurdering. Retningslinjerne for dette er dog ikke fastlagt pt.</p> <p>Kolding Kommune har underskrevet 2010 deklARATIONEN tilbage i 2007</p> <p>Kolding Kommune samarbejder med lokale foreninger om natur – og miljøopgaver bl.a. via Kolding Grønne Råd</p> <p>Kolding Kommuner har 5 naturskoler og 4 ud 28 skoler er ”grønt flag – grøn skole”</p> <p>I henhold til GIS udtræk, er der 90 kommunalt ejede arealer, der har registreret beskyttet natur. I 2008 og 2009 blev der samlet investeret 401.000 kr. i rydning og hegning.</p> <p>Bekæmpelse af bjørneklo er specificeret som et krav i forpagtningsaftaler. Kortlægning af udbredelse foregår via lofftoto og inspektioner på matriklerne. Der opgøres ikke i forhold til ha, men i forhold til ”forekomster”. Der er pt. registreret 505 forekomster, men idet der er sket en ændring i registreringsmetoden, er det ikke muligt at se et konkret fald eller en stigning i udbredelsen af bjørneklo.</p>
<p>STATUS TIDSPUNKT</p>	<p>1. december 2009</p>
<p>REVISIONS METODE</p>	<p>Gennemgang af dokumentation for status af:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Antallet af: <ul style="list-style-type: none"> ○ Prioriterede arter ○ Ha genetablerede vådområder ○ Ha plejede naturarealer ○ Km genåbnet vandløb. – Andre aktiviteter til fremme af naturgenopretning
<p>BEMÆRKNING</p>	<p>Handlingsplan for målopfyldelse er under udarbejdelse og er endnu ikke vedtaget. Dette forventes at finde sted i forbindelse med vedtagelse af den nye Agenda 21 Strategi i starten af 2010</p>
<p>VURDERING</p>	<p>Opfyldt i mindre grad</p>

2.7 ØKOLOGISKE FØDEVARER

MÅL

Vi vil have at det kommunale fødevarerforbrug er økologisk. Mindst 75 % skal være økologisk i 2012.

INDIKATOR

Andel af økologiske fødevarer i de kommunale køkkener.

STATUS

HOVEDOPLYSNINGER:

Der er pt. ikke et samlet overblik over forbruget af økologiske produkter i Kolding Kommunes køkkener og kantiner.
Kortlægning af økologiprocent fordelt på køkkentyper i Kolding Kommune, er ikke færdiggjort.

TILLÆGSOPLYSNINGER:

Det er ikke opgjort, hvor mange køkkener – hvis nogen, der har opnået 75% økologisk kost. Og der er ikke indgået aftaler om økologisk kost med private virksomheder, som forpagter/bestyrer kommunale køkkener.

Foreløbige vurderinger indikerer, at økologiprocenten i de enkelte køkkentyper svinger fra 0% - 58%.

Enkelte køkkener har dog engageret sig aktivt i at få økologiske produkter indført.

Her kan bl.a. nævnes Fælleskøkkenet Elbo med en økologiprocent på 58% og kantinen i TF med en økologiprocent på 38%

Økologi forventes fremadrettet at blive indarbejdet i indkøbsaftaler og udbudsmateriale, herunder udbudsmateriale under udarbejdelse i Børne- og uddannelsesforvaltningen vedr. bespisning i kommunens daginstitutioner. Forventes sendt i udbud i starten af 2010.

Af yderligere aktiviteter kan nævnes pilotprojekt omfattende 5 institutioner, hvor økologisk mad blev afprøvet i en integreret institution. Her får vuggestuebørnene allerede økologisk mad og børnehavebørnene fik i forsøgsperioden samme mad som vuggestuebørnene. Projektet gik ud på at vurdere økologi og økonomi (økologiprocent ca. 70% jfr. leverandør)

Der foreligger dog ikke data for projektet.

Frugtordning i kommunen forventes også at være økologisk, men der foreligger dog ingen dokumentation.

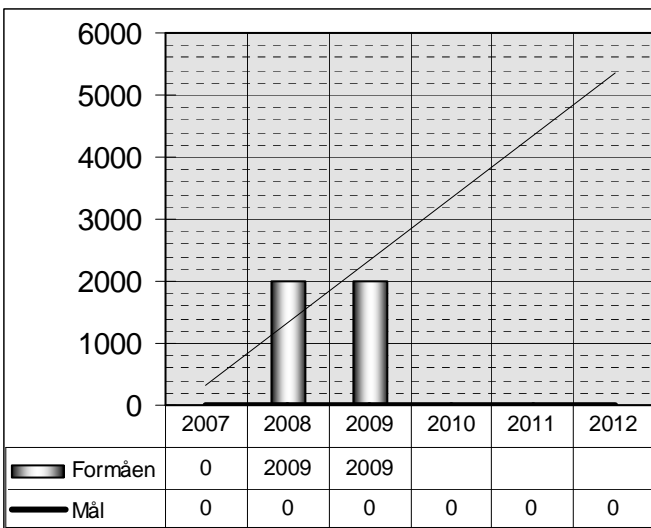
Revisionsnummer: 1-2009

Projektnummer: 010967

Dato: 2009-12-16

STATUS TIDSPUNKT	1. december 2009
REVISIONS METODE	Gennemgang af: <ul style="list-style-type: none"> – Opgørelsen af mængden af:<ul style="list-style-type: none"> ○ fødevarer ○ økologiske fødevarer. – Dokumentation for status af tillægsoplysninger.
BEMÆRKNING	Handlingsplan for målopfyldelse er under udarbejdelse og er endnu ikke vedtaget. Dette forventes at finde sted i forbindelse med vedtagelse af den nye Agenda 21 Strategi i starten af 2010.
VURDERING	Startfasen

2.8 STØJ I BOLIGER

MÅL	Vi vil reducere antallet af boliger med sundhedsskadelig støjbelastning frem mod 2015, hvor ingen borger er udsat for sundhedsskadeligstøj om natten i deres hjem.																					
INDIKATOR	<ol style="list-style-type: none"> 1. Antal boliger, der udsættes for sundhedsskadelig støj (mere end 52 dB) om natten beregnet efter Miljøstyrelsens model for kortlægning. 2. Gennemført støjkortlægning 3. Udarbejdet støjhandlingsplan 																					
STATUS	<p>HOVEDOPLYSNINGER:</p> <p><i>ANTAL BOLIGER DER UDSÆTTES FOR SUNDHEDSSKADELIG STØJ</i></p> <table border="1" data-bbox="598 1422 1252 1500"> <tr> <td></td> <td>2007</td> <td>2008</td> <td>2009</td> <td>2010</td> <td>2011</td> <td>2012</td> </tr> <tr> <td>Formåen</td> <td>0</td> <td>2009</td> <td>2009</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Mål</td> <td>0</td> <td>0</td> <td>0</td> <td>0</td> <td>0</td> <td>0</td> </tr> </table> <p>Der blev gennemført en støjkortlægning i 2008 og støjhandlingsplan for Kolding Kommune, blev endelig godkendt af Teknik- og Boligudvalget den 16. juni 2009.</p> <p>I henhold hertil, har Kolding Kommune 6 vejstrækninger med en årsdøgntrafik over 16.000 køretøjer.</p> <p>Det samlede antal boliger med $L_{\text{night}} = 52$ dB kan opgøres til 2.009 boliger.</p> <p>Siden støjkortlægningen blev foretaget, er der udlagt en støjsvag asfaltbelægning på en del af Tøndervej, der er omfattet af kortlægningen. Endvidere er belægningen på Fynsvej udskiftet til en støjsvag type.</p> <p>Efterfølgende er der ikke gennemført støjmålinger, hvorfor det ikke er muligt at fastslå omfanget af støjreduktion.</p> <p>Antallet af boliger der udsættes for sundhedsskadelig støj i 2009 sættes derfor</p>		2007	2008	2009	2010	2011	2012	Formåen	0	2009	2009				Mål	0	0	0	0	0	0
	2007	2008	2009	2010	2011	2012																
Formåen	0	2009	2009																			
Mål	0	0	0	0	0	0																

	<p>lig 2008</p> <p>Se under bemærkninger</p> <p>TILLÆGSOPLYSNINGER:</p> <p>Der fremgår ikke konkrete reduktions-mål for støjbelastningen i støjhandlingsplanen, juni 2009.</p> <p>Siden støjkortlægningen blev foretaget, er der udlagt en støjsvag asfaltbelægning på en del af Tøndervej, der er omfattet af kortlægningen. Endvidere er belægningen på Fynsvej udskiftet til en støjsvag type.</p>
STATUS TIDSPUNKT	1. december 2009
REVISIONS METODE	Gennemgang af: <ul style="list-style-type: none"> - støjkortlægning - støjhandlingsplan - Antallet af støjplagede boliger - Antallet af boliger, hvor støjen er reduceret
BEMÆRKNING	<p>Samlet antal boliger med $L_{\text{night}} = 52$ dB, er summeret fra tabel 16 og tabel 17 i støjhandlingsplan, juni 2009.</p> <p>Kolding Kommune har endvidere sat trafik i fokus, i forbindelse reduktion af sundhedsskadelige stoffer til luften, Green City mål nr. 4. Flere tiltag vil have effekt i forhold til såvel reduktion af støjbelastning, som til reduktion af sundhedsskadelige stoffer til luften. Se endvidere under mål 4.</p> <p>Kommunen skal i 2012 fortage en ny støjkortlægning, omfattende vejstrækninger med årsdøgnstrafik over 8.000 køretøjer.</p> <p>Handlingsplan for målopfyldelse er under udarbejdelse og er endnu ikke vedtaget. Dette forventes at finde sted i forbindelse med vedtagelse af den nye Agenda 21 Strategi i starten af 2010</p>
VURDERING	Opfyldt i mindre grad

2.9 INDKØBSPOLITIK

MÅL	Vi vil udforme og implementere en miljømæssigt progressiv indkøbspolitik, hvor vi sætter konkrete miljømål.
INDIKATOR	<ol style="list-style-type: none"> 1. Andel af indkøbsaftaler hvor miljøhensyn indgår. 2. Vedtaget indkøbspolitik, planer og procedurer
STATUS	<p>HOVEDOPLYSNINGER:</p> <p>I Kolding Kommunes indkøbspolitik indgår miljø. Der er pt. ikke defineret konkrete mål for grønne indkøb, men af indkøbspolitikken fremgår den overordnede målsætning, at miljøhensyn skal tælle med i alle aftaler. I takt med at der skal indgås nye aftaler, vil miljøhensyn indgå som en fast del.</p> <p>Der er udarbejdet meget detaljerede og brugervenlige procedurer for indkøbsprocessen "Sådan køber vi ind i Kolding Kommune".</p> <p>TILLÆGSOPLYSNINGER:</p> <p>Det kunne ikke umiddelbart skelnes mellem andel af indkøbsaftaler, der var indgået forud for – og siden sidste revision.</p> <p>Der er ikke overblik over <u>samtliche</u> indkøbsaftaler, hvor miljøhensyn indgår.</p> <p>Pt. måles kun på rammeaftaler. Der er i 2008 indgået ca. 168 indkøbsaftaler til en samlet sum på ca. 206 mil kr. Heraf vedrører ca. 108 aftaler grønne indkøb til en samlet sum af ca. 170 mil kr.</p> <p>Der foreligger ingen detaljeret opgørelse på beregninger af andele i forhold til tillægsspørgsmålene.</p> <p>De decentrale indkøbere skal købe varer i h.h.t. de indgåede indkøbsaftaler, herved sikres miljøbevidst indkøb. Det er kendt, at indkøbsaftalerne skal benyttes, men der kan ske "overspringere". Der er dog ikke noget samlet overblik over omfanget af dette pt.</p> <p>I brugergrupperne defineres behov, behovsspecifikationen sendes omkring Bente, der foretager research på miljøproblematikker. Miljøkrav specificeres derefter i udbudsmaterialet (minimums krav). I udbudsmaterialet indgår endvidere et miljøskema, hvor der er mulighed for at score ekstra point, inden for nærmere definerede miljøkriterier.</p>

STATUS TIDSPUNKT	3. december 2009
REVISIONS METODE	Gennemgang af: <ul style="list-style-type: none"> – Indkøbspolitik – Konkrete miljømål – Opgørelsen af indkøbsaftaler
BEMÆRKNING	<p>Det kan forud for revisionen 2010 anbefales at synliggøre resultater for de enkelte tillægsspørgsmål.</p> <p>Metode til opgørelse skal klarlægges, herunder definition på "relevante indkøbsaftaler" omfattet af dette mål.</p> <p>Handlingsplan for målopfyldelse er under udarbejdelse og er endnu ikke vedtaget. Dette forventes at finde sted i forbindelse med vedtagelse af den nye Agenda 21 Strategi i starten af 2010</p>
VURDERING	<p>Opfyldt i mindre grad</p> <p><i>Dog med forbehold for unøjagtighed på grund af manglende oplysninger</i></p>

2.10 DE 13 MILJØBELASTENDE	
MÅL	Vi vil i kommunalt regi udfase de 13 miljøbelastede kemikalier udpeget af Dogme kommunerne. Kortlægningen af kommunernes forbrug skal være afsluttet i 2010.
INDIKATOR	<ol style="list-style-type: none"> 1. Andel af problematiske produkter, hvor: <ol style="list-style-type: none"> a. Substitution er lykkedes. b. Forbruget / udslippet er reduceret 2. Kortlægning er gennemført
STATUS	<p>HOVEDOPLYSNINGER:</p> <p>De 13 kemikalier er fortsat er i brug i kommunalt regi. Omfang mv. kendes ikke, idet en egentlig kortlægning i Kolding Kommune, endnu ikke er gennemført.</p> <p>I Kemikaliegruppen under Green Cities, arbejdes i fællesskab mod definere hvorledes kommunernes forbrug af de 13 kemikalier kan kortlægges. Den "overordnede kortlægning" gennemføres som en screening i forhold til forskellige institutionsgrupper. Det planlægges som udgangspunkt, at gennemføre 2 tilsyn indenfor hver gruppe. Tilsynene fordeles mellem kommunerne i Green Cites. Resultaterne af disse tilsyn dokumenteres i en tilsynsrapport, hvor der bl.a. ses rigtig god billeddokumentation (eks. børnehaven Engstien, 22.10.2009)</p> <p>De samlede resultater for denne "overordnede kortlægning", forventes efterfølgende at danne basis for den enkelte kommunes kortlægning.</p> <p>Den "overordnede kortlægning" i kemikaliegruppen er ikke færdig endnu.</p> <p>TILLÆGSOPLYSNINGER:</p> <p>Kommunen har ikke udarbejdet en kemikalieplan.</p> <p>En udfasning af stofferne finer sted i forbindelse med de nye indkøbsaftaler.</p> <p>Eksempelvis ses et meget gennearbejdet udbudsmateriale for aftøringspapir, hvor der stilles krav til alkylfenoler og phthalater.</p> <p>Begge kemikaliegrupper er den del af de 13 kemikaliegrupper, der er i fokus.</p>
STATUS TIDSPUNKT	Oktober 2009

REVISIONS METODE	Gennemgang af: <ul style="list-style-type: none"> – Opgørelsen af anvendte kemikalier – Dokumentation for tillægsspørgsmål
BEMÆRKNING	Handlingsplan for målopfyldelse er under udarbejdelse og er endnu ikke vedtaget. Dette forventes at finde sted i forbindelse med vedtagelse af den nye Agenda 21 Strategi i starten af 2010
VURDERING	Ikke sat i gang <i>Vurdering baseres alene på det faktum, at kortlægningen endnu ikke er endelig gennemført endnu.</i>

2.11 DEPONERING

MÅL

Vi vil senest i 2015 deponere maksimalt 5 % affald.

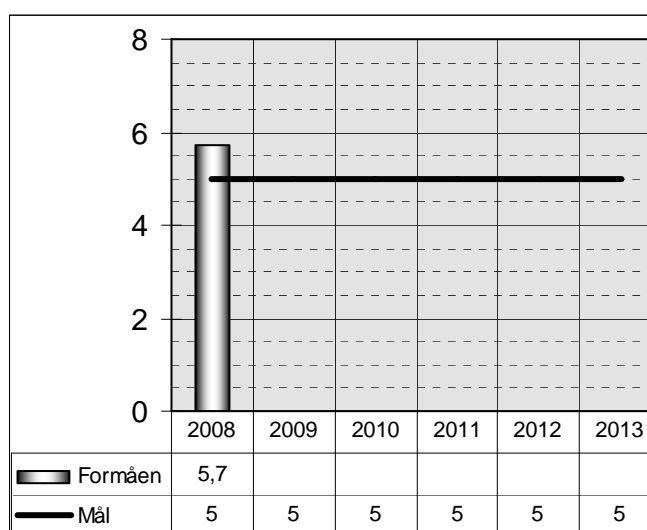
INDIKATOR

Deponi i procent af den samlede affaldsmængde.

STATUS

HOVEDOPLYSNINGER:

MAKS % AFFALD TIL DEPONI

I henhold til udtræk fra ISAG, deponeres der ca. 5,7%.

Opgørelsen er fra 2006. Der foreligger ikke opdaterede data på tidspunkt for revisionen, hvorfor der antages den samme andel til deponi i 2008.

TILLÆGSOPLYSNINGER:

I henhold til udtræk fra ISAG, er genanvendelsesprocenten 64,6% i 2006

Der foreligger ikke opdaterede data på tidspunkt for revisionen, hvorfor der antages den samme andel til deponi i 2008.

Af særlige fokus områder kan nævnes:

- Frasortering af Troltex plader fra affald til deponi
- Hvid sanitet til genanvendelse

Kampagne tiltag overfor erhverv foregår primært via affaldskonsulent ordning – og direkte rådgivning/dialog med den enkelte affaldsproducent.

Genbrugsavisen sendes årligt til samtlige husstande, heri informeres om aktuelle tiltag, eksempelvis brug af klare plastsække på containerpladserne i starten af 2008

Revisionsnummer: 1-2009

Projektnummer: 010967

Dato: 2009-12-16

	Der ses samarbejde med eksempelvis Lejerbo, bl.a. i forbindelse med korrekt affaldssortering.
STATUS TIDSPUNKT	3. december 2009
REVISIONS METODE	Gennemgang af opgørelsen af affald til deponi.
BEMÆRKNING	Handlingsplan for målopfyldelse er under udarbejdelse og er endnu ikke vedtaget. Dette forventes at finde sted i forbindelse med vedtagelse af den nye Agenda 21 Strategi i starten af 2010
VURDERING	Opfyldt i større grad

2.12 BÆREDYGTIGE RETNINGSLINIER	
MÅL	Vi vil udvikle fælles miljømæssigt bæredygtige retningslinier inden for bygge- og anlægsområdet.
INDIKATOR	Ingen
STATUS	<p>HOVEDOPLYSNINGER:</p> <p>Der er pt. ikke udviklet fælles miljømæssigt bæredygtige retningslinjer inden for bygge- og anlægsområdet.</p> <p>Der foreligger en folder "miljørigtigt byggeri – en smal sag" fra 2006, der planlægges revideret.</p> <p>Kolding Kommune er selv i gang med at udarbejde retningslinjer for bæredygtighed i planlægning, anlæg, byggeri og drift.</p> <p>TILLÆGSOPLYSNINGER:</p> <p>Ingen</p>
STATUS TIDSPUNKT	2. december 2009
REVISIONS METODE	Gennemgang af evt. igangsat fælles projekt.
BEMÆRKNING	<p>Handlingsplan for målopfyldelse er under udarbejdelse og er endnu ikke vedtaget. Dette forventes at finde sted i forbindelse med vedtagelse af den nye Agenda 21 Strategi i starten af 2010</p> <p>Ifølge kravdokumentet er det ikke muligt at revidere kommunerne individuelt på dette område, da det ikke af kravet fremgår, om kommunerne opfylder kravet.</p>
VURDERING	Startfasen

2.13 MILJØCERTIFICERING	
MÅL	Vi vil miljøcertificere alle kommunernes institutioner og forvaltninger senest 2015. Nye medlemskommuner skal udarbejde en plan for fuld implementering og gennemføre den inden en tiårig periode.
INDIKATOR	<ol style="list-style-type: none"> 1. Andel af ansatte i kommunen, som arbejder under et certificeret miljøsystem. 2. Udarbejdet plan for certificeringen.
STATUS	<p>HOVEDOPLYSNINGER:</p> <p>Da Kolding er medlem af Green Network, er der opsat en særskilt vurderingsmetode. Grundlæggende mangler et samlet overblik over virksomheder i kommunen, opdelt i kategori I og Kategori II virksomheder. Der kan fremvises en opgørelse fra 1. januar 2007, men denne tager ikke hensyn til ændringer som følge af kommunesammenlægningen. Opdatering udestår</p> <p>TILLÆGSOPLYSNINGER:</p> <p>Handlingsplan er under udarbejdelse og er ikke vedtaget endnu.</p>
STATUS TIDSPUNKT	3. december 2009
REVISIONS METODE	<p>Gennemgang af:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Virksomheder opdelt i Kategori I & II – Oplistede tværgående emner for kat. II – Andel af virksomheder i kat. I og II med godkendte GN miljøredegørelser
BEMÆRKNING	<p>Handlingsplan for målopfyldelse er under udarbejdelse og er endnu ikke vedtaget. Dette forventes at finde sted i forbindelse med vedtagelse af den nye Agenda 21 Strategi i starten af 2010</p>
VURDERING	Startfasen

2.14 BORGERRETTEDE AKTIVITETER

MÅL	Vi vil iværksætte og understøtte borgerrettede aktiviteter og sikre samarbejde med borgerne.
INDIKATOR	<ol style="list-style-type: none"> 1. Aktivitetsområder <ol style="list-style-type: none"> a. Formidling b. Samarbejde c. Støtte til frivillig miljøindsats 2. Længden af tidsperioden for aktiviteterne 3. Resultater af aktiviteterne 4. Tilknyttede resourcepersoner
STATUS	<p>HOVEDOPLYSNINGER:</p> <p>Kolding Kommune har iværksat flere borgerrettede miljøaktiviteter. Her kan bl.a nævnes:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Koldings Klimakamp, herunder innovationsfestival for IBA studerende, (se også under mål 5) - Grønne Butikker – grønne tasker – fokus på CO2 <p>Der er afsat ressourcer til aktiviteter der er rettet mod borgerinddragelse. Ud over aktiviteter under Teknisk Forvaltning kan nævnes aktiviteter relateret til Sund By Kolding.</p> <p>Kommunen har et aktivt miljösamarbejde med kommunens borgere, bl.a. via Kolding Grønne Råd</p> <p>Som en del af en ny kommuneplan for perioden 2010 – 2021 udarbejder kommunen 14 områdeplaner. For at fremme engagement fra borgere i eget lokalområde, afholdes der borgermøder i de enkelte områder, der er omfattet af en områdeplan.</p> <p>TILLÆGSOPLYSNINGER:</p> <p>For at støtte det frivillige miljøarbejde har kommunen eksempelvis etableret Kolding Grønne Fond, hvor foreninger og skoler kan søge om midler til miljøprojekter.</p> <p>Via Kolding Kommunes hjemmeside informeres bredt om diverse miljøaktiviteter.</p> <p>Der har ikke været foretaget spørgeskemaundersøgelser og andre kampagneevalueringer i forhold til vurdering af aktiviteterne.</p>

STATUS TIDSPUNKT	2. december 2009
REVISIONS METODE	Gennemgang af: <ul style="list-style-type: none"> – Aktiviteter – Resultater – Ressourcer
BEMÆRKNING	Handlingsplan for målopfyldelse er under udarbejdelse og er endnu ikke vedtaget. Dette forventes at finde sted i forbindelse med vedtagelse af den nye Agenda 21 Strategi i starten af 2010
VURDERING	Opfyldt i større grad

2.15 SAMARBEJDE MED ERHVERVSLIVET	
MÅL	Vi vil styrke det miljøarbejde, som ligger ud over det lovpligtige, ved at indgå et formaliseret samarbejde med erhvervslivet.
INDIKATOR	<ol style="list-style-type: none"> 1. Antal virksomheder, der er med i et formaliseret samarbejde med kommunen om ikke lovfastsatte miljøkrav. 2. Udarbejdet plan og mål.
STATUS	<p>HOVEDOPLYSNINGER:</p> <p>Kolding Kommune er med i Green Network (GN). I henhold til opgørelse, er der i Kolding Kommune i 2009, 54 V-medlemmer, heraf 10 landbrug (V-medlemmer er virksomheder der udarbejder miljøredegørelser).</p> <p>Kolding Kommune har i 2009 sat særlig fokus på landbrug, hvilket bl.a. ses udmøntet i et konkret servicemål for 2009 for Teknisk Forvaltning. Her ses en målsætning om at fastholde eksisterende medlemmer af GN og hvert år yderligere at motivere 5 nye landmænd til at få udfærdiget en miljøredegørelse.</p> <p>Endvidere er der konkret i forhold til 50 udvalgte svinebesætninger sat fokus på at afdække muligheder for energibesparelser. Projektet er blevet til i et samarbejde mellem Kolding herreds Landbrugsforening, Kolding Kommune og EnergiMidt. I forbindelse med projektet, tilbydes et gratis energitjek. Breve er udsendt til svinebesætningerne i november 2009.</p> <p>I Kolding Kommune er antallet af butikker, der er med i ordningen "Grøn Butik" steget til 110 butikker i 2009 efter butikker i hhv. Christiansfeld og Vamdrup, er kommet med ordningen.</p> <p>Se endvidere bemærkninger.</p> <p>TILLÆGSOPLYSNINGER:</p> <p>Der er ikke politisk vedtaget en plan for hvorledes Kolding Kommune, ud over de lovfastsatte aktiviteter, vil samarbejde med virksomhederne om udviklingen af et bedre miljø. Dette forventes at ligge inden for rammerne af arbejdet med mål for Green Cities og Green Network samarbejdet.</p> <p>Miljøindsatser/aktiviteter:</p> <ul style="list-style-type: none"> - I forbindelse med tilsyn på virksomhederne, motivers der til fremme af miljørigtig adfærd og der orienteres om og foreslås medlemskab af Green Network, hvor det vurderes relevant. - Affaldskonsulentordning med rådgivning og vejledning af virksomheder

	<ul style="list-style-type: none"> - Kolding Grønne råd (rådgivende forum, videndeling og fremme af tiltag der kan understøtte kommunes forpligtelser i henhold til Aalborg Commitment samt Agenda 21 mål og handlingsplaner) - Business Kolding <p>Konkrete resultater for miljøindsatser og aktiviteter foreligger ikke.</p> <p>Se endvidere bemærkninger</p>
STATUS TIDSPUNKT	1. december 2009
REVISIONS METODE	<p>Gennemgang af:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Diverse aktiviteter herunder projektbeskrivelser, tilsynsprocedurer, kam-pagner mm
BEMÆRKNING	<p>Der pågår en lang række initiativer til diverse netværk og samarbejder mellem Kolding Kommune og virksomhederne i kommunen. Det var dog ikke muligt ved denne revision, at få et overblik over de forskellige "forpligtende samarbejder", der skal danne grundlag for opførelse af status for dette mål. Der blev orienteret om en række initiativer, men uden dokumentation.</p> <p>Konkrete resultater af miljøindsats og aktiviteter er ikke synliggjort.</p> <p>Det kan anbefales til næste revision, at sikre et samlet overblik over de forskellige "forpligtende samarbejder" samt status på disse i forhold til aktiviteter mv., således at det er muligt at bedømme fremdrift ved fremtidige revisioner.</p> <p>Handlingsplan for målopførelse er under udarbejdelse og er endnu ikke vedtaget. Dette forventes at finde sted i forbindelse med vedtagelse af den nye Agenda 21 Strategi i starten af 2010</p>
VURDERING	Opfyldt i mindre grad

2.16 BÆREDYGTIGHED I ALLE POLITIKKER

MÅL	Vi vil inddrage miljømæssig bæredygtighed i alle politikker og serviceområder.
INDIKATOR	1. Andel forvaltninger med inddraget bæredygtighed i politikker/værdigrundlag 2. Andel serviceområder/centre med inddraget bæredygtighed
STATUS	<p>HOVEDOPLYSNINGER:</p> <p>Der er i Kolding Kommune i alt 8 forvaltninger. I forhold til Tekniks Forvaltning, ses miljømæssig bæredygtighed indarbejdet i miljøpolitikken. Det var dog ikke muligt at få overblik over samtlige kommunale politikker i forhold til serviceområder (forvaltninger), hvorfor det ikke var muligt at revidere målopfyldelse.</p> <p>TILLÆGSOPLYSNINGER:</p> <p>Der er ikke nedfældet en decideret procedure for at få bæredygtighed indarbejdet i politikkerne og serviceområderne. Dette ligger implicit i Kolding Kommunes forpligtelse til at arbejde med bæredygtig udvikling gennem tilslutningen til Aalborg Commitments. Disse 10 Commitments udgør samtidig kommunens Agenda 21 strategi.</p> <p>For at understøtte forpligtelserne i Aalborg Commitments, er der for samtlige forvaltninger, nedfældet overordnede servicemål. Disse servicemål, nedbrydes derefter i den enkelte forvaltning til konkrete kvalitetsmål.</p>
STATUS TIDSPUNKT	1. december 2009
REVISIONS METODE	<p>Gennemgang af opgørelsen af:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Forvaltninger - Serviceområder - Politikker / Værdigrundlag med inddraget bæredygtighed - Serviceområder/centre med inddraget bæredygtighed
BEMÆRKNING	<p>Det kan anbefales til næste revision, at sikre et samlet overblik over forvaltninger og politikker, så målopfyldelse kan revideres på et konkret grundlag.</p> <p>Handlingsplan for målopfyldelse er under udarbejdelse og er endnu ikke vedtaget. Dette forventes at finde sted i forbindelse med vedtagelse af den nye Agenda</p>

---

	21 Strategi i starten af 2010
VURDERING	Startfasen

3. ANVENDT REVISIONSMETODE

Revisionen er gennemført på stikprøve basis ved at:

- gennemgå relevante dele af kommunens aktiviteter;
- interviewe medarbejdere på alle niveauer, borgere, foreninger, virksomheder eller erhvervsorganisationer/netværk
- gennemgå dokumentation;
- analysere resultater;
- kontrolberegne mål

i overensstemmelse med det udleverede revisionsprogram.

4. REFERENCER

1. Aftale af 29. marts 2007 mellem Miljøministeriet og KL angående anvendelse af pesticider.
2. Miljøministeriets BEK Nr. 137 dateret 10/2 2007 – Luftkvalitetsbekendtgørelsen
3. KL's model, CO₂ beregneren
4. Miljøministeriets BEK nr. 08 dateret 1/5 2007 ang. biologisk mangfoldighed
5. Miljøministeriets BEK nr. 717 af 13/06/2006 - Støjbekendtgørelsen
6. Miljøministeriets vejledning i støjkortlægning og støjhandlingsplaner.
7. EU's meddelelse 12041/48 "Offentlige indkøb for bedre miljø"
8. Varmeforsyningsloven LBK 347 dateret 17/5 2005

5. OVERSIGT OVER MODTAGET DOKUMENTATION

Dokumentation fremsendt fra kommunen til brug ved revisionen, fremgår af revisionsprogrammet.

6. INTERVIEWLISTE

Følgende personer er blevet interviewet i forbindelse med revisionen:

Person	GC mål	REVISIONSDATO OG TIDSRAMME	Titel	Arbejdsområde
Dariush Hakimi	1	1. december, kl. 10.00-10.45	Drikkevandssagsbehandler, TMN	Grundvand, drikkevand
Inger Birkebæk	2, 6	1. december, kl. 13.00-15.30	Afdelingsleder Natur & Vand, TMN	Natur og vand
Bent Moubo	3, 5, 15	1. december, kl. 09.00-10.00 2. december, kl. 09.30-12.00	Afdelingsleder Landbrug, TML	Landbrug
Stine Houborg	3	2. december, kl. 09.30-10.30	Driftsmedarbejder, TVD	Pesticider mv.
Shahin Amirian	8	1. december, kl. 08.30- 09.00	Trafikplanlægger, TVT	Trafik, luft, støj
Ole Lauridsen	4, 5, 15	1. december, kl. 09.00-10.00 2. december, kl. 08.30-12.00	Afdelingsleder Industri, TMI	Industri
Kalle Stærk	4	2. december, kl. 08.30-09.30	Afdelingsleder Drift, TVD	Fleet management mv.
Merete Valbak	5, 15	1. december, kl. 09.00-10.00 2. december, kl. 10.30-12.00	Klimakoordinator, TMK	Klima
Annica Myrén	5, 14, 16	1. december, kl. 11.30-12.00 2. december, kl. 10.30-14.30	Klima og bæredygtighedskordinator, TMK	Klima, bæredygtighed, borgerinddragelse
Lars Hø-	5,	2. december, kl.	Energikoordinator, TBB	Energistyring mv.

Revisionsnummer: 1-2009

Projektnummer: 010967

Dato: 2009-12-16

jensgård	12	10.30-13.30		i kommunale bygninger, bæredygtige retningslinjer for byggeri mv.
Merete Dissing	7, 16	1. december, kl. 10.45-12.00	Miljøchef, TM	Bæredygtighed, klima og miljø overordnet
Karsten Andrup Pedersen	9	3. december, kl. 08.30-10.00	Udbud- og indkøbschef, Finans og personaleforvaltningen	Koordinering af kommunens indkøb, indkøbsaftaler
Bente Møller Jessen	9	3. december, kl. 08.30-10.00	Bæredygtighedsmedarbejder, TMK	Grønne indkøb
Lisbeth Kjærgaard	10	3. december, kl. 13.00-14.00	Sagsbehandler, TMI	Kemi, industri
Helle Nielsen	11	3. december, kl. 10.00-11.30	Affaldskonsulent, TRR	Affald information
Klas Bendtsen	13	3. december, kl. 11.30-12.00	Bæredygtighedsmedarbejder, TMK	Miljøstyring
Bent Vestergård Pedersen	6	1. december, kl. 13.00-15.00	Naturmedarbejder, TMN	Sjældne arter
Hanne Madsen	6	1. december, kl. 13.00-15.00	Natursagsbehandler, TMN	Naturkvalitetsplan, naturgenopretning
Hans-Martin Olsen	6	1. december, kl. 13.00-15.00	Natursagsbehandler, TMN	Vådområdeprojekter, vandløb, naturgenopretning
Birgitte Braa Andressen	6	1. december, kl. 13.00-15.00	Natursagsbehandler, TMN	Vandløb, naturgenopretning, bjørneklo
Lone Kølenda	6	1. december, kl. 13.00-15.00	Natursagsbehandler, TMN	Naturgenopretning, græsningsaftaler
Jørn Chemnitz	6	1. december, kl. 13.00-15.00	Leder Naturskolen, Børne- og Uddannelsesforvaltningen	Natur i undervisning mv.

Brugte forkortelser inden for Teknisk forvaltning:

TA - Administrationsområdet
TAB - Service & Bolig
TAI - GIS & KORT
TAK - Kantinen
TAS - Sekretariatet
TAØ - Økonomi
TBU - Teknik - og Boligudvalget
TD - Teknisk direktør
TM - Miljøchef
TMK - Klima & Bæredygtighed
TML - Landbrug
TMN - Natur & Vand
TMI - Industri
TB - Plan- og Ejendomsområdet
TBB - Bygningsafdelingen
TBR - Rengøringsafdelingen
TBS - Byggesagsafdelingen
TBP - Planafdelingen
TBE - Center for Ejendomsadministration
TBF - Facilities Management
TR - Forsyningschef
TRR - Renovation
TRS - Spildevand
TV - Vej & Parkchef
TVT - Trafik
TVD - Drift
TVP - Projektering